

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome I. Alvarez De Paz In omnes libros De Vita Spirituali Eiusque Perfectione

Álvarez de Paz, Jacobo

Antverpiæ, 1620

Qua[m] sintvtilis Ecclesiæ perfecti, & de pulchritudine, de pace securitate
& libertate animæ perfectæ. caput. 32.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49057](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49057)

cumulatissima in patientis sinum infert. Dilecto autem futura tribulationes suaves & dulces efficiens, est spes mercedis promissæ ijs qui pro Deo mala sustulerint. Quam expressit Dominus dicens: Beati estis cum maledixerint vobis homines, & persecuti vos fuerint, & dixerint omne malum aduersum vos, merentes propter me: gaudete & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in cælis. Iam profecto sentiunt istam mercedem, ut Augustinus ait, qui gaudent spiritualibus bonis, sed tunc ex omnium parte perficietur, cum etiam hoc mortale induerit immortalitatem. Interim autem, dum ex omni parte perficitur, & dum corpus mortale immortalitate vestitur, huius gloriæ expectatione delectantur; & amarum quod in tribulationibus est, felicissima expectatione obrutum, nec refugiant, nec aduertunt.

Mat. 5.

Aug.
lib. 1. de
ser. Do-
mini.

CAPVT XXXII.

*Quam sint utiles Ecclesiæ perfecti, & de
pulchritudine, de pace, de securitate, &
libertate animæ perfectæ.*

EX his quæ de hoc eximio perfectionis opere dicta sunt, quisque manifestè cognoscet, quam utiles sunt Ecclesiæ perfecti, qui

qui tam præstantissimis donis exculti, beatos illos æternæ patriæ ciues è vicino sequuntur, & alios mortales homines, gratia, animi robore, ac fortitudine, pæne in infinitum excellunt? Nam si in temporali republica homines nobiles, ac prædiuites vtilissimi præ alijs iudicantur, quia sunt velut capita, quæ alia membra dirigunt, velut ossa fortissima, quæ mollem carnem plebeiorum hominum fulciant atque sustentant; quid sentiendum est de illis viris fælicissimis, qui in Ecclesia, scilicet in republica Dei, nobilissimi, ditissimi, & immensis bonis ornatissimi censentur? Ipsi sunt velut Ecclesiæ capita, non quia semper prælati sint, imo sæpe propter amorem Domini obediunt & seruiunt; sed quia in extremo loco positi, & infra pedes aliorum constituti, reliquis etiam Principibus & Monarchis præminent, & munus capitis, dum alios vita & exemplo dirigunt, sine vlla dubitatione suscipiunt. Ad quod fortassis allusit Dominus cum populo suo mandata seruanti, & sanctitatem querenti, hoc inter alia multa dona promisit:

Dent. 28

Constituet te Dominus in caput, & non in caudam, & eris semper supra, & non subter; si tamen audieris mandata Domini Dei tui. Nam certè Dominus cuius opera pulchra & perfecta sunt, in capite non nisi caput, id est optimum & nobilissimum constituet; & ad caudam, non

nisi caudam, id est, vilissimum & abiectissimum alligabit. Vnde constituens in capite perfectos viros, & eos, qui eius legem & mandata custodiunt, eos esse capita, mirum, qui præcipuum in Ecclesia locum, non externa dignitatè, sed vi meritorum obtineant, non obscure demonstrat. Ipsi sunt velut ossa huius mystici corporis, quod Christus supremum caput sua pulchritudine decorat, sua virtute gubernat. De quibus Augustinus ait: vbi est hoc, quod dictum est

Custodit Dominus omnia ossa eorum, vnum ex his non conteretur, nisi quia ossa dicuntur in corpore Domini, omnes iusti firmi, corde fortes, nullis persecutionibus & tentationibus cedentes ad consentiendum malis: Ista ossa humiliata sunt, quia licet ossa fortissima, tamen modestè de se sentiunt, & nunquam de bonis sibi datis in se gloriantur, nec adepta virtute superbiunt, vel humiliata sunt, id est, persecutionibus tribulata, & tentationibus afflicta, vt eorum fortitudo probetur, & ex laborum sustinentia noscatur. Affertur ergo sanctæ Ecclesiæ viri perfecti fructus virtutis illustrium atque nobilium, qui eam virtute dirigunt, virtutis robore protegunt, diuitiarum spiritualium abundantia sustentant. Nam quis animo comprehendet quantas utilitates vnus Abrahâ suæ genti, vnus Moyses suo populo, vnus Augustinus, vel vnus

*Aug.
in Psal.
34.*

Franciscus, vel vnus alius sanctorum toti mundo contulerit? Sicut modicum fermenti totam massam fermentat, ita modicum sanctitatis vni animæ prerogatum vnam congregationem continet, & vnam integram plebem illustrat. *Et erunt reliquia Mich. 5.* Iacob id est, sancti, in medio populorum multorum quasi ros à Domino, inquit vnus ex Prophetis. Quid herbæ & campis vtilius rore? qui terram irrigans & madefaciens, vitoris, & florum & fructuum est parens? sed quid vni populo vtilius sanctis, quorum exempla sunt instar roris, quæ cordium ariditatem amandant, flores bonorum desideriorum concipiunt, & sanctorum operum fructus effundunt? Quid ergo vtilius ac fructuosius sanctis, qui tum verbo tum opere morbis peccatorum medentur, & flammam inanium desideriorum extinguunt.

Non solum autem sancti & perfecti viri exemplo suæ vitæ purissimæ peccata destrunt, sed etiam naturam perfectarum virtutum docent, & sine strepitu vocis alios secum conuersantes in ipsarum amorem atque studium accendunt. *Ps. 18.* Quemadmodum sol, & luna, & reliqua calorû astra, tacendo, verbum Dei, & eius virtutem annunciant: vnde legimus. Quia celi enarrant gloriam Dei. Sic viri perfecti, qui inter infideles aut inter peccatores viuunt, bonum præstant, & sine querela & reprehensione,

ut filij Dei conuersantur, quasi quædam luminaria cæli verbum Dei in se continent, quod operibus proferunt, ut alij doceantur, & Dei voluntatem addiscant. Ex perfectis itaque alij fideles hanc etiam exitiam vtilitatem capiunt, quod ab eorum vitam & non fucam virtutem addiscunt. Vnde perfectorum vita virtutis doctrina est, & multo potentior & efficacior illa quam sola quorundam sine operibus verba pronunciant. Sancti sunt fortes aduersus Deum non potentia vi, sed amoris virtute; qui eum in peccatores indignatione commouunt precibus flectunt, & orationibus placant, ut

Chryf.

Homel. de pœnit. et confes. tom. 5.

in morte dignos, mortis inflictione delinuat. Verissimè namque dixit Chryso-
mus: vnus homo rectè viuens populum integrum eripere potest ab ira Dei. Ciuius

Gen. 7.

autem integra peruersaque, in suam pœnitiam ac supplicium attrahere bene viuentem, & deicere non potest. Et hoc de Noë manifestum. Pereuntibus enim omnibus solus ser-
uatus est. Et de Moysè clarum est, solus enim potuit toti populo impetrare veniam.

Exo. 32.

Quid iam amplius vtilitatis à viris perfectis desiderare possumus, qui quasi omnipotentiores effecti, diuinæ iræ resistunt, & vitæ iræ beneficia miserationis inducunt? Inu-

Ambros. ad Ps. 75

stus, inquit Ambrosius, & alijs inutilis & sibi noxius. Iusti autem vita fructuosa alij
sibi

sibi dulcis. Dicit enim Salomon: fili, si sapiens eris tibi sapiens eris & proximis; si autem malus euaseris, solus hauries mala. Amabile quidem bonum; vnusquisque autem propriam quis perfectionem non amabit, quam in alio positam sibi vtilem esse cognoscit?

Anima sane perfecta bis pulchra vocatur, quia pulchra est in fuga omnis mali, & pulchra in desiderio, & persecutione boni; pulchra dum ad se ipsam ingreditur, & pulchra dum ad exteriora progreditur: pulchra dum amore complectitur Deum, & pulchra dum ex charitate diligit proximum: pulchra dum sectatur sui ipsius puritatem, & pulchra dum sancta & pura existens, non deserit, humilitatem. &c.

Oculi tui, inquit Dominus, columbarum, in quibus elucet modestia, & simplicitatis, & ad contuenda caelestia cuiusdam eximiae perspicacitatis insignia &c. Concupiuit Rex speciem tuam: omnis gloria eius filia regis ab intus. Nam si foris gloriam quaereret, intus, speciem, quam rex concupisceret, non haberet. Perfecta ergo anima omnem rem creatam pulchritudine superat: terram, quia virentibus est virtutum floribus, & fructibus sanctarum actionum ornatior; mare, quia sine ulla insuauitate honestatis perspicuitate fulgentior: aerem, quia solis iustitiae radijs facta lucidior: ignem, quia flammis charitatis potentior: caelos, quia micantibus donis tanquam

astris vtilior; homines alios, quia Dei & proximi amore perfectior. Vide iam quam pulchra est perfecta anima, quæ vbiq̃ue pulchra est, omni ex parte pulchra est, & omnium creaturarum pulcherrima est. Profusus sponsus suo Christo omnino similis: qui vbiq̃ue pulcher, & omni ex parte pulcher esse conspicitur, & ipse speciosus forma præ hominum filijs agnoscitur. Ipse vbiq̃ue pulcher est, pulcher in cælo, pulcher in terra, &c. Summa & vera pulchritudo iustitia est. Si vbiq̃ue iustus, vbiq̃ue decorus. Ita anima perfectionis auida vbiq̃ue decora, in oratione decora, in ipsi pulchritudini, scilicet sponso, coniungitur: & in actione decora, in prosperitate decora, quia in ea præ humilitate se deijcit, & in aduersitate decora, quia in sponso protegente confidit. In consolatione decora, quia eam non ad voluptatē, sed ad profectū quærit. In vita decora, quia singulis momentis Deo placere nititur; & in morte decora, quia si corpus pallore vestitur, ipsa pulchritudinis, & splendoris perfectione decoratur. Et quia in omni loco perfecta est, in omni etiam loco pulchra est, quia perfectio non aliud est, quam ipsissima animæ pulchritudo. Nihil ergo perfecta anima pulchrius, quam sponsus amat, quam sponsi amici laudant, quam adolescentulæ pulchriorem prædicant, quia ab imperfectorum defectibus alienam

Psal. 44.

alienam inueniunt. Hæc sanctitatis pulchritudo, qua anima perfecta cohonestata est, nõ à corporis integritate, aut sanitate dependet, imò in corpore exhausto, & membris fatigantibus clarius emicat, & perfectius elucet.

2. Cor. 12

Cum infirmior, ait Paulus, tunc potens sum. Et posset dicere: tunc pulchrior sum: quoniam pulchritudo virtutis molestiã corporis, non euanescit, sed amplius cumulatur atque perficitur. Sed est, inquit, rationalis quædam sponsæ species, spiritualisque effigies, ipsaque æterna, quia imago æternitatis. Decor eius, verbi gratia, charitas est: & charitas, sicut legitis, nunquam excidit, &c. & si quæ sunt virtutes aliæ, quid nisi margaritæ sunt quædam in sponsæ ornatu splendore perpetuo coruscantes?

Ber.

ser. 27. no

Cant.

Pulchritudo animæ in perfectione posita est. Pulchritudo verò perfectæ virtutis, verissimam animæ pacem importat. Animæ pulchritudo concordia & pacis mater est. Ipsa nãq; nos cum Deo pacificat, interiora nostra placat, & cõtrouersias ac lites inter homines ortas componit. Atque adeò vel propter hoc solù exoptanda, quod præstantissimũ bonũ (quod est pax) in mētibus iustorũ progignit. Quid enim præclarior, quid nobilior pace? quam vniuersa creata, vt finem suorum laborum inquirunt? Pax est enim, vt ait Dionysius, quæ cuncta connectit, concordiamque omnium,

Dionys.

lib. de di-

uin. no.

cap. 11.

Iſa. 9.

omnium, atque consensum gignit, & efficit, cuius rei gratia ipsam quoque desiderant omnia &c. pacem iusti sanctis studijs & virtutum actionibus parare conantur. Pacem Christus mundo attulit, & ideo postremo loco vocatur princeps pacis, quia pacem nostram tanquam fructum suę vitę quædam Pacem, tanquam amplissimam hæreditatem suis heredibus ex testamento relinquit. Nam ita dicit: pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis.

Aug. 19.
de Civit.
Cap. 13.

Huius præstantissimæ pacis, perfectissimi possessores sunt, quia ipsorum libertas, quæ pulchritudinis causa est, ex illa quoque pacis & tranquillitatis origo. Impiis nullo modo pacem habent; Nam, si, ut Augustinus, pax hominis & Dei est ordinata in fide sub æterna lege obedientiæ & pax hominis ad seipsum est ordinata cognitionis actionisque consensio, & pax hominis ad homines ordinata concordantia &c. Superest ergo perfectam animam veram & perfectam pacem habere: cuius præconditiones sunt caritas, & omnium virtutum cumulo posita est, hæc ipsa pacem animæ huius cum Deo, & secum ipsa, & cum reliquis hominibus habet illigatam à qua, nisi desciscat à semetipsa, nulla potest ratione diuelli. Erit, inquit Isaias, opus iustitiam

Iſa. 32. pax, & cultus iustitiae silentium, & securitas

in sempiternum. Et sedebit populus meus in pulchritudine pacis, & in tabernaculis fiducia, & in requie opulenta. Fructus quidem veræ & perfectæ iustitiæ est illa pax exsuperâs omnem sensum, qua Deus animas sanctas subjicit sibi, & omnia earum interiora componit. Et opus eiusdem iustitiæ est tranquillitas, per quam homo inter alios, à suis quoque moribus & proposito diffitos, pacatus viuit, atque assequetur in artham præmij cælestis pulchritudinem pacificam, aut pacem pulcherrimam. Accipiet insuper securam in Deo fiduciam, & requiem, quæ non otiositatem & ignauiam matrem mendicitatis pariat, sed immensos operum bonorum thesauros, & ingentes mentis profectus inuehat. Anima ergo perfecta cum Deo tranquillissimam pacem in seipsa sentit. Prorsus anima perfecta instrumentum est Dei, quæ ea cogitat, ea cupit, ea loquitur, ea opere exsequitur, quæ Deus vult, aut potius, quæ in ea cogitat & desiderat, & fatur, & exequitur Deus. Ideoque Paulus Christi beneficia considerans ait: *Ipsè est pax nostra, qui fecit vtraque vnum.* Quonam modo fecit vtraque vnũ? *Epho. 2.* Certè non solum, quia duos populos Iudæum & Gentilem reconciliauit &c. sed etiam quia Deum: & animam in vnum velle nolleque coniunxit ita vt sicut corpus sine vlla contradictione ab anima regitur, cum quia

in vnum hominem coalescit; sic & anima ab vno Deo, quem vitam & animam suam esse cognoscit, sine difficultate regatur. Speculum tersum atque politum faciem refert, & quasi pulchritudinem & lineamenta illius induit, qui ad eum propius accedit: ita perfecta anima, quæ speculum Dei est, Dei se adspicientis voluntatem recipit, & eius pulchritudinē māsuētinē, benignitātē & alias perfectiones diuinas refert. Est tanta inter Deum & hanc animam pax, vt iam non duo, sed vnum quid esse videantur. Et facti quodammodo vnum sunt, dicente Paulus

1. Cor. 6 Qui adheret Domino, vnus spiritus est. Non vnus substantia, sed vnus cum Deo similitudine, vnus consensione, vnus imitatione. Tam potens enim est, ait Anselmus, hæc humana mens, quæ est imago Dei, vt ei cuius imago est, valeat inhærere, quoniam sic ordinata est naturarum ordine, non locorum, vt supra illam non sit nisi ille. Cui cum penitus adhæserit, vnus spiritus erit, accedente quidem ipsa ad participationem naturæ, veritatis, & beatitudinis illius.

Gen. 2. Sicut ergo inspirauit Dominus in faciem hominis spiraculum vite, & factus est homo in animam viuentem, quæ est imago Dei, ita inspirat in faciem animæ spiritum Charitatis perfectæ, eam viuificantis atque liberantis, qui ipsam sanctitate & morum puritate

ritate Deo quam simillimam reddit. Hæc
 est sanctorum pax, qua anima perfecta in
 omnibus Deo cū summa hilaritate, & exul-
 tatione subjicitur. Quæ si antea impetuosè
 propriam voluntatem implebat, iam eo-
 dem impetu, imo & maiori propensione
 Dei voluntatem adimplet. Nos itaque iu- *Rom. 5.*
 stificati ex fide hanc pacem habeamus ad
 Deum per Dominum nostrum Iesum Chri-
 stum. Quod tunc assequimur, cum exu-
 to veteri homine nouum induimus, &
 sanctitatis operibus insistentes, ad pristina
 vitia non retrogredimur. &c. *Factus est in pace* *ps. 78.*
locus eius, & orietur in diebus eius iustitia & abun-
dantia pacis. Dies nāque Domini illi intelligū- *ps. 71.*
 tur, in quibus perfectè regnat in nobis. Sicut
 enim hora eius dicta est, qua nostrā erat sa-
 lutē operaturus, & ad patrem transiturus; ita
 dies illius sunt, quibus in nostris mētibus sa-
 lutē consummat, & regnū peccatorū euertit. *Ioā. 14.*
 In his diebus non solum iustitiæ lumen exo-
 ritur, sed & pacis abundantia succrescit, dum
 desideria rerum mundanarū obdormiscunt
 & veteris hominis affectus ligantur. Hanc
 pacem super omnem mentem esse Aposto-
 lus doctor asseruit, dicens: & pax Dei, quæ
 exuperat omnem mentem, custodiat corda
 vestra, & sensus in Christo Iesu. Fructus
 itaque pacis est non perturbari in pectore.
 Et pacem sectatur, in pace bona opera
 seminat,

feminat, & in pace immaculata vult inveniri, ut Deum in hac vita oculis contemplationis, & in alia oculis gloriosi luminis videat, & fructus pacis perfectæ recolligat. Verè anima amatrix pacis, & domus tranquillitatis, quæ & Deo, & sibi pacata est, & amicis & inimicis pacifica. Quam hostes & discordias non pertrahunt, & ipsa se persequentes ad pacem & concordiam invitat. Huic dabit Dominus solatium verum, pacem super pacem. Nam pro pace ista perditissima, quam in terra possidet, pacem ineffabilem in cælo recipiet. Unde Gregorius ait: Super pacem quam dilectis suis in hac vita tribuit, in æterna felicitate aliam divinitus miseratio dabit, ut iam caro non repugnet spiritui, nec aliqua vilius tétationis subrepat occasio, omnibus iam compositis: ut reformata in melius humana natura iam nemo cadere, nemo possit peccare. Istam sanctissimam pacem nulli omnino perturbationi obnoxiam Deus civibus cæli reseruat, sed in sanctissimis vult adhuc in hac vita positus ex parte delinquentium eos perfectè sibi subijcit, & interiorum illorum ordinat, & cum proximis sincerissima charitate componit.

Securitas est comes pacis. Quare scripturæ sacræ pacem & securitatem sæpe coniungunt, quarum illa sine ista non erit vera & perfecta pax. Si igitur vera pax & vera securitas so-

*Greg. ad
psal. vii.
p. xiii.*

tores sunt indiuidue, sequitur, quod perfectio pulchra, & quia pulchra pacifica, erit etiam pro modulo huius vitæ secunda. Quam anima in recessibus sui cordis recondens, securitatem habebit ab hostibus internis & externis, eam nimirum securitatem, quæ huic vitæ lubricæ, & tot miserijs circumdatæ, nequaquam repugnat. Salomon enim ait: Cogitare de illa (& de sapientia loquitur, quo nomine in illis libris moralibus perfectionem diximus esse descriptam) sensus est consummatus: & qui vigilauerit propter illam, cito securus erit. Si perfectionem cognoscere, non ut cognoscas solum, sed ut habeas, eiusque te documentis accommodes, summa prudentia est, & propter illam vigilare, & laborare magna securitas: quanta, rogo, securitas erit, ad finem laborum venire, & eam propter quam laborabas & vigilabas, feliciter possidere?

Sapiens. 6

Sed in quo constituta est ista perfectorum securitas, & quam eius assignabimus causam? Equidem ego existimo causam huius securitatis esse, quod Deus in medio perfectæ animæ habitat, & in ea tanquam in solio requiescit, & tanquam murus igneus illam undique cingit atque defendit. Paulus enim ait: *Libenter gloriabor in infirmitatibus meis, ut inhabitet in me virtus Christi.* Quia virtute repletus, tantum abest, ut tribulationes timeat, quod potius eas velut seminaria felicitatis

2. Cor. 12

pro

pro gloria habet, sciens, quia cum infirmatur, tunc non infirmus, sed potens est. Sedes profectò regis ab omni iniuria tuta est, quis enim thronum, in quo Rex sedet, non honorabit atque suspiciet? Anima autem

Psal. 88. perfecta sedes est summi Dei. Nam *Iustitia & iudicium*, ait David, *preparatio sedis tuae*. Quis ergo Dei sedē, audeat violare? Quis throni

Gen. 31 regis omnipotentis attingere? Rachel femina, & eo ipso imbecilla, & infirma, sedens super idola patris sui abscondit ea, & ab iniuria vindicavit, & Deus insidens animam illam seruare, & tutari non poterit? Ego vero ait Dominus, *murus igneus in circuitu*, & gloria

Zech. 2. *ero in medio eius*. In medio eius est gloria, & pulchritudo. Perfecta anima Deum in corde recondens, non potest non pulcherrima iudicari, & omni honore ac reuerentia digna videri. In circuitu verò eius est murus igneus, qui non tantum rumpi aut transiliri potest, verùm etiam, nec prope videri, quò accedētes cōburet atq; cōsumet. Sic Dominus se gerens erga perfectā animā, non dubitans est, quin eā reddat securā: quā ut propriū libellū suæ præsentiae honore afficit, & ut videtur sibi dilectā suā protectione custodit. Perfectio ergo, quæ animā soliū Dei facit, & tutissima eius protectione cingit, magnā profectò securitatē inducit. De qua illud Salomonis

probat

probè intelligitur. *Substantia diuitis vrbs roboris eius, & quasi murus validus circumdans eum.* Diues enim nō potest esse alijs quā homo perfectus, qui Charitatē, sapientiā, & veras virtutes recondit. Istæ itaque diuitiæ, ista non angusta sed ampla substantia, pro vrbe munita & pro muro valido homini iusto, & præcipuè vèro perfecto est; quia si opes huius seculi pecuniosū hominē nō defendunt, imo sæpe suæ sunt occasio ruinae, opes cæli, nepe virtutes protegent eum, & cunctos hostiū arcent insidias. Præsentia itaq; domini animā in habitatis, & eā protegētis, huius securitatis est causa. At in quo cōsistit ista securitas? Certè in hoc, quod perfectus pro suæ vitæ, & pro perfectus ratione grauiā peccata prostrauit, vitia extinxit, in ordinatos affectus deiecit, & iā victos rationi, & diuinæ volūtati subiugauit, atq; in quadā vitæ celestitudine positus, nō est cur timeat ea, quæ in imo cōsistēt in quietat. Hic thesauri sunt thesauros in cælo. i. in celsissima puritate vitæ, quæ cæli similitudinē gerit, quo furno appropiat, neq; tineā corrūpit, & ideo, nec fures, scilicet aduersarios externos timet nec tineā, internas videlicet rerū malarum concupiscentias meruit. Quod vaticinatus est Abdias dicens: *Et in monte Sion erit saluatio, & erit sanctus, & possidebit domus Iacob eos, qui se possederant. Et erit domus Iacob ignis, & domus Ioseph Flamma, & domus Esau stipula, & succendentur in eis.*

Abdias
cap. 1.

Y

In

In hoc sane monte qui fastigium perfectionis significat, in quo sancti & perfecti commorantur, erit certa saluatio & iucunda securitas. In illa domo spiritualis Jacob, illi scilicet, qui è vicino Christum imitantur, possidebunt inordinatos affectus suos, qui antea possederant. Et erunt velut ignis, & velut flamma, quæ, si prædictos affectus non penitus consumat, at in fugam verrat, et amplius sanctos, & victores ad mala pertrahant, aut vehementer inquietent. Si volumus igitur in hac vita aliqua securitate gaudere, audiamus hospitam exploratorem terræ promissæ, viam huius securitatis adipiscendæ pandentem: audiamus eam, & obediamus ei: *Ad montana conscendite, inquit, ne forte occurrant vobis reuertentes, ibique latant*

Josua. 2.

tribus diebus, donec redeant, & sic ibitis per viam vestram. Hunc perfectionis montem conscendamus, & ab omni strepitu curarum secularium abscondamus nos; sic res quas prius immoderatè diligebamus, & per campellam vitæ tepidæ reuertuntur, nequaquam nobis occurrant. Et securi viam nostram, eam scilicet, quæ ducit in cælum, & sine magis tentationum molestia carpemus. Atque hanc esse viam alicuius securitatis habendæ Basiliius hac oratione patefacit: Absit, inquit, vt nos per huiusmodi vacationem, (id est, per

Basil.

Hom. in

Psal. 45.

toriositatem, qua ab operibus bonis vacamus) aditum aduersario præbamus: sed Domui mentis nostræ vacemus, vt in nobis Christum per spiritum promereamur habere inhabitantem. Igitur postquam vobis agitatis ab hostibus, pacem dilargitus est, tunc dicit: vacate vos à miserè vos distrahentibus inimicis, vt in quiete & silentio verba veritatis contemplari possitis. Idcirco Dominus alias dicit: *Qui non renunciat omnibus quæ possidet non potest meus esse discipulus.* Vacemus itaque à studio diuitiarum, à cupiditate inanis gloriolæ, ab inuidia & c. vt anima nostra in tranquillo ac quieto statu consistente, in ea tanquam in speculo irradiatio & affluentia Dei pura sit, nec vlla obscuretur caligine. In die illa, dicit Dominus per Michæam, congregabo claudicantem, & eam, quam eieceram, colligam, & quam afflixeram, & ponam claudicantem in reliquias & c. O quantum me delectat illius diei commemoratio, qua Dominus congregat dispersiones claudicantis, & animæ imperfectæ, & tepidæ affectus, & desideria in vnum sui desiderium compellit. Et animam peccatricem, & rerum mundi amatricem, quam flagellis afflixerat, in sinum suæ misericordiæ colligit. In illa die ponit Dominus claudicantem in reliquias, quoniam eam animam, quæ claudicabat, & iam post Deum,

Luc. 14.

Mich. 4.

iam post sua desideria intemperanter incedebat, similem sanctis præcedentibus reddidit, & mirabili mutatione eam ad normam factorum accommodat. &c. Qui enim habent consentiunt, videntur quidem habere tranquillitatem, ut egregie dixit Ambrosius, videntur quiete frui, sed non est quies, ubi animus inquietus est: non est tranquillitas mentis, ubi animus exagitur obnoxia stimula conscientia. Quomodo securitas, ubi diuersarum pugna est passionum? Vbi conflictus grauium cogitationum? Ideo itaque ab incursibus demonum sunt securi, quia operibus uina cinguntur, quia auxilijs gratia protegentur. Et ideo Bernardus ait: Nihil in hac vita securius, nihil iucundius possidetur, bona conscientia. Premat corpus, trahat mundus, terreat diabolus: illa tamen semper erit securus. Etiam si terrat diabolus, securus consistit, quoniam suasionibus illius non magis mouetur, quam sciuis sapientissimus sermonibus hominis rustici illum ad præcipitium suauitatis aduerteret. Qui verò inter laqueos demonum tuti sunt, eruntne quoque inter persecutiones hominum iniquorum securi? Vnde de Paulus audeat & scribit: Cerrus sum, quæ neque mors, neque vita, neque Angelus, neque creatura alia poterit nos separare à claritate Dei, quæ est in Christo Iesu Domino nostro. Quia hæc est libertas, qua Christus nos liberat.

Ambros.
in Ps. 118
Serm. 17

Ber.
lib. de
cons.

Rom. 8.

liberavit, vt ait Bernardus, vt nulla penitus
 creatura auellere nos, aut vim facere possit.
 Soli id deserere possumus propria voluntate
 abstracti, & illecti à propria concupiscen-
 tia. At permittat Dominus electos suos ab
 impijs affligi, dilacerati, & terribili morte
 mulctari: nihilominus adhuc perstāt immoti,
 atque securi: quia mortem vt augmentum
 coronæ, & ianuam cæli respiciunt. Anima
 perfecta, quæ pacem & securitatem possidet,
 magna quoque libertate perfruitur. Vt Apo-
 stolus ait: *vbi spiritus Domini, ibi libertas.* Hic
 autem Domini spiritus in omnibus iustis ha-
 bitat, sed in viris perfectis intimius (vt ita
 dicam) commoratur, & abundantius eis do-
 na sua, & veram libertatem (quæ ipsius quo-
 que est donum) elargitur. Perfecti perfectè
 peccati iugum excusserunt, quia charitatis
 seruire nullum sibi peccatum domina-
 ri permittunt. *Omnis qui facit peccatum, ait
 æterna veritas, seruus est peccati.* Qui ergo pec-
 catum non faciunt, & ab eo secundum gra-
 tiam sibi datam, quantum sibi possibile est,
 fugiūt, liberi sūt à peccato. Quâ appellationē
 sane honorificā illis Paulus attribuit, dum ait:
 Nunc verò liberati à peccato, serui autē facti
 Dei, habetis fructū vestrū in sanctificationē,
 finē verò, vitā æternā. Liberos esse à peccato
 desiderabile est, seruos autē esse Christi, pre-
 tiosū est, quia nec illa libertas ab hac seruitute

Bern.
 ser. de do-
 plici ba-
 pti sine.

1. Cor. 3

Ioā. 6.

Rom. 6.

Y 3

secer-

secernitur nec ista seruitus ab illa libertate
 2. Cor. 7. separatur. Vnde idem Paulus ait: Qui in Do-
 mino vocatus est seruus, libertus est Domi-
 ni: similiter qui liber vocatus est, seruus est
 Christi. Vtraque conditio optima, inquit
 Ambr. Ambrosius, esse sub Christo, sub quo, &
 ibid. pretiosa seruitus, & gloriosa libertas. Pre-
 tiosa seruitus, quasi tanti sanguinis pretio
 comparata. Gloriosa autem libertas, quam
 nulla seruitus culpæ, nulla peccatorum vir-
 cula constringunt &c. Ecce primam vir-
 tutum perfectorum libertatem, qua vincula
 peccatorum dirumpunt, & se Christi ser-
 uos profitentur, cui seruire, libertatem non
 adimit, sed veram libertatem impertit. Per-
 fecti enim, non sunt appetituum suorum &
 desideriorum serui, sed ea potius sanctitati
 & virtuti seruire faciunt, ac rationis imperio
 subjiciunt. Non in eorum cordibus inordi-
 nati affectus agenda aut omittenda disponit,
 sed disponit recta ratio, iubet lex, & impe-
 rat diuina voluntas quid agendum, quid op-
 randum, & quid cogitandum sit, aut ex ad-
 uerso quid fugiendum atque vitandum. Nam
 appetitus, qui ante conuersionem iusti, vi-
 res rationalis animæ diripiebat, & in famu-
 larum effræuatorum desideriorum traherat,
 iam à ratione & virtute diripitur, & sancti-
 tati seruire compellitur. Implet etiam Do-
 minus illud, quod promisit populo sibi de-
 lecto.

lecto: Si audieris vocem meam, & feceris *Exod. 23*
 omnia, quæ loquor, inimicus ero inimi-
 cis tuis, & affligam affligentes te. Quoniam
 iustorum affectus, velut hostes virtutis, ca-
 tenis abnegationis vincit, & executione con-
 trariorum desideriorum vniuersas eorum
 concupiscentias euerit, eosque, qui iustos
 suis immoderatis moribus affligebant, tor-
 mento spiritualis crucis, id est, mortificatio-
 nis, affligit. Quod & Paulus manifestè de-
 clarat, cum ait; *Rom. 6*
Hoc scientes, quia vetus homo
noster simul crucifixus est, vt destruat
corpus peccati, vt ultra non seruiamus
peccato. Vetus homo noster, vt inquit
Anselmus, est vetusta conuersatio,
fomes & consuetudo peccati, & quicquid
vitiorum ex primo parente sumpsit
initium. Hic vetus homo in viris
iustis potentia & virtute Christi crucifixus
est, & clavis timoris & amoris Domini
cruci Saluatoris affixus &c,

Hæc animæ perfectæ libertas, qua affe-
 ctibus suis imperat, & nihil mundanū amat,
 tantæ dignitatis est, vt Deus ipse omnipo-
 tens eam tanquam effectum suæ omnipo-
 tentiæ sibi arroget, vt nullus nisi eius bene-
 ficio talem libertatem assequendam existi-
 met, Scient, ait, quia ego Dominus cum *Eze. 34*
 conuerterero catenas iugi eorum, & cruero eos
 de manu imperantium sibi, & non erunt vl-
 tra in rapinā in gentibus, neque bestia terræ

deuorabunt eos, sed habitabunt confiden-
ter absque vlllo terrore. Tunc enim perfecta
anima diuinam in se potentiam experit,
cum iugum peccati, cui libens colla subde-
bat, à se sublatum non sine probabili ratio-
ne coniectat. Cum à potestate hostium,
scilicet mundi, diaboli, & carnis, se liberatam
adspicit, cum à dentibus bestiarum terræ, id
est, à moribus affectuum cordis sui se cep-
tam videt. Tunc inquam, diuine potentia
& misericordiae hoc esse opus agnoscit. &c.
liber ergo dimittitur, qui calcatis terrenis
desiderijs, ab appetitu rerum temporalium
securitate mentis exoneratur &c. Video illis
contemptione sæculi, & despectione tem-
poralis vitæ omni spe rerum temporalium
liberos, omni vano timore vacuos, Dei au-
tem voluntati prorsus addictos, quam ve-
expleant, & eius verba pronuntiant, prin-
cipum sæculi indignationem non horrent
&c. sed ista sanctorum libertas, um in ope-
rando, tum in loquendo non est indiscreta
nec temeraria, sed discreta, & sapientia
plena. Si ergo tanti valoris est libertas, vt nec
bene pro toto vendatur auro, quanta nobis
esse deberet, perfectionis adipiscenda ca-
ra, quæ animas nostras nexibus peccatorum
& affectuum liberat, & in hanc libertatem
filiorum Dei propriam extollit. Hanc totis viri-
bus cupiamus, & assequi enitiamur, vt vere li-
berati

beri simus, & à iugo importabili peccatorū,
à compedibus vitiorum, à vinculis affectuū,
& ab ergastulo vani timoris liberemur.

CAP. XXXIII.

*De sanctissimis cogitationibus, & deside-
rijs anima perfecta, & de singulari pro-
videntia Dei erga perfectos.*

Felices planè sunt viri perfecti, quia quod
alijs nocere solet, sibi proficit: & ex quo
alijs accipiunt suę salutis dispendium, perfecti
eliciunt perfectionis augmentum. Ex quibus
mali & minus perfecti occasionem sæpissime
iniquitatum, aut imperfectionum accipiunt,
sanctos atque perfectos mirificè in sanctitate
promouent, & ad nouū profectum, & nouas
virtutum actiones inuitant. Vir sapiens, ille
scilicet, qui est virtute & sanctitate perfectus,
in pace & otio sancta cogitat, in securitate
sublimia & cælestia concupiscit, & in liber-
tate his cogitatis, & desideratis perfici-
endis insistit. Vnde de viris spiritualibus, &
perfectis Gilbertus loquens hæc ait: libertate
& otio quid accommodatius ad vsu
amoris? &c. Quāto fuerit impeditus animus,
tāto quidē impēsior erit in illud quod amat.
Vsu venit, vt cum fuerimus otio redditi,
tunc sentiamus acriorē morsū amoris diuini.
E contra insensibilem penè reddit affectum
fre-

*Gilbertus
ser. 1. ad
Cant.*